

การพัฒนารูปแบบผ้าย้อมครามสำหรับคนรุ่นใหม่

The Development of Indigo – dyed Cloths’ Pattern for the New Generation People

อนูรัตน์ สายทอง (Anurat Saithong)¹, ฐิติรัตน์ แว่นเรืองรอง (Thitirut Wanruengrong)²,
อำนาจ สุนาพรหม (Umnart Sunaprom)³

¹ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

² คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

³ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบผ้าย้อมครามสำหรับคนรุ่นใหม่ มีจุดประสงค์ 3 ประการ คือ (1) เพื่อศึกษาความต้องการรูปแบบผ้าย้อมครามของคนรุ่นใหม่ (2) เพื่อพัฒนาผ้าและผลิตภัณฑ์ต้นแบบตามความต้องการของคนรุ่นใหม่ (3) เพื่อเผยแพร่ข้อมูลความต้องการรูปแบบผ้าและจัดแสดงผ้าตัวอย่างที่พัฒนาขึ้น กิจกรรมการวิจัยมี 4 กิจกรรม คือ (1) รวบรวมข้อมูลความต้องการรูปแบบผ้าย้อมครามของคนรุ่นใหม่ โดยการสัมภาษณ์ (2) จัดเสวนา ออกแบบผ้า และพัฒนาผ้าตัวอย่าง (3) วิพากษ์ผ้าตัวอย่าง ออกแบบ และสร้างผลิตภัณฑ์ (4) จัดแสดงผลผลิตภัณฑ์ต่อสาธารณะและเก็บข้อมูลความพึงพอใจในผ้าและผลิตภัณฑ์ ผลการวิจัย พบว่า คนรุ่นใหม่ อายุระหว่าง 20-50 ปี ส่วนใหญ่ต้องการผ้าย้อมครามที่ใช้เส้นใยฝ้าย ย้อมครามล้วน สีเข้ม เนื้อบางสม่ำเสมอ มีลายเล็ก ๆ กระจายบนพื้นผ้า นำความต้องการผ้าย้อมครามข้างต้นเสนอให้ผู้ร่วมเสวนาที่เกี่ยวข้องกับผ้าย้อมครามทั้งผู้ผลิต ผู้ค้า ผู้ใช้ ผู้ส่งเสริม และนักวิจัย ระดมความคิด เพื่อออกแบบผ้า แล้วทอเป็นผืน ได้ผ้าทั้งหมด 7 ลาย 7 ผืน นักวิจัยร่วมกับผู้บริโภค ผู้ค้า และช่างตัดเย็บ วิพากษ์ผ้า ออกแบบ และตัดเย็บเป็นผลิตภัณฑ์ได้ 10 ชิ้น นำผลิตภัณฑ์เสนอต่อสาธารณะด้วยการเดินแบบ 2 ครั้งในงานเทศกาลของจังหวัดสกลนคร และจัดนิทรรศการแสดงผลผลิตภัณฑ์พร้อมสัมภาษณ์ความพึงพอใจต่อผ้าและผลิตภัณฑ์ พบว่า ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับความพึงพอใจมากที่สุดตามลำดับมีดังนี้ เสื้อลำลองจากผ้าลายผาแดง - ไผ่ดำ ชุดสตรีลายกระเบื้องเพชร และชุดสตรีลายหมี่ประยุกต์

คำสำคัญ : รูปแบบผ้า, ผ้าย้อมคราม, คนรุ่นใหม่

Abstract

The study on the development of indigo-dyed cloths’ pattern for new generations had 3 objectives, which were 1) to study the new generations’ demand on indigo-dyed textile; 2) to improve the fabric and the model products according to the new generations’ demands; 3) to distribute information

on textile demands and exhibit the developed textile samples. There were 4 research activities, which were 1) information gathering of the new generations' demands on indigo-dyed cloths' pattern by interviewing; 2) holding a seminar, designing the textile and developing the textile model; 3) examining the textile model, designing and manufacturing the product; 4) exhibiting the product model to the public and collecting the data on the satisfaction on the model and product.

The research result yielded that most of the new generations aged between 20–50 years old preferred indigo-dyed textile made from cotton with pure indigo dyeing in dark color, smoothly thin cloth with small patterns over the textile. The said result was presented to the seminar participants who were manufacturers, traders, consumers, promoters and researchers, to brainstorm together to design and create the textile, totally 7 textile in 7 different patterns. The researchers with the consumers, traders and tailors together examined the fabric, designed and tailored the textile into 10 products. The products were then being presented to the public in 2 fashion shows in Sakon Nakhon's provincial fair. An exhibition was also held and satisfaction of participants was being asked. It was found that the products that gained the most satisfaction were Phadeang–Aikham shirt, cactus–pattern woman suit and applied Mhee–pattern woman suit respectively.

Keywords: Cloths' Pattern, Indigo-dyed Textile, The New Generations

บทนำ

ผ้าย้อมครามเป็นผ้าเก่าแก่พบบริเวณกว้างในเขตร้อน ผ้าย้อมครามจึงเป็นสัญลักษณ์ของคนชนบทหรือคนโบราณ แต่เมื่อได้รับการฟื้นฟูวิถีย้อมแบบดั้งเดิมพัฒนาวิธีทอ และสร้างลายตามยุคสมัย ทำให้ผู้บริโภคผ้าขยายไปเป็นคนเมือง และด้วยวัตถุดิบที่เป็นธรรมชาติ กระบวนการผลิตเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น ผ้าย้อมครามจึงเป็นผ้าในดวงใจของนักอนุรักษ์ (ยุวณูช ทินนาลักษณ์. 2550) เกิดการพัฒนารูปแบบผ้าหลากหลาย จากผ้าผืนเพื่อการนุ่งห่ม กลายเป็นผ้าเบ็ดเตล็ดตามจุดประสงค์การใช้งาน เช่น ผ้าพันคอ และผ้าคลุมไหล่ ซึ่งราคาผ้าต่อชิ้นลดลง สามารถใช้ประโยชน์เป็นของฝาก ของที่ระลึก และทำให้ขยายกลุ่มผู้บริโภคไปยังคนวัยทำงานอายุน้อย (จันทิมา พรหมเกษ. 2548) งานวิจัยเรื่องนี้ เป็นการศึกษารูปแบบผ้าที่เหมาะสมแก่การสร้างผลิตภัณฑ์สำหรับคนรุ่นใหม่ มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ คือ (1) เพื่อศึกษาความต้องการรูปแบบผ้าย้อมครามของคนรุ่นใหม่ (2) เพื่อสร้างผ้าและผลิตภัณฑ์ต้นแบบตามความต้องการของคนรุ่นใหม่ (3) เพื่อเผยแพร่ข้อมูลความต้องการรูปแบบผ้าและจัดแสดงผ้าตัวอย่างที่สร้างจากข้อมูลความต้องการของคนรุ่นใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

1. สร้างแบบสอบถามและเก็บข้อมูลความต้องการรูปแบบผ้าย้อมครามของคนรุ่นใหม่ จำนวน 119 คน ตามประเด็น และวิเคราะห์สรุปข้อมูล
2. จัดเสวนา เรื่อง “ความต้องการรูปแบบผ้าย้อมคราม และการออกแบบผ้าตัวอย่าง” ผู้ร่วมเสวนา เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านผ้าย้อมคราม จากสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสกลนคร ทีมนักวิจัย ผู้ผลิต และผู้จำหน่ายผ้าย้อมคราม รวม 20 คน แสดงความคิดเห็นร่วมกับข้อมูลที่วิเคราะห์จากแบบสอบถาม ออกแบบผ้าย้อมคราม ในรายละเอียดทั้ง เส้นใย สี ลาย และเทคนิคการทอ
3. สร้างผ้าตัวอย่าง โดยกลุ่มผู้ผลิตนำข้อมูลรูปแบบผ้าจากการเสวนาไปใช้เป็นพื้นฐานในการย้อม และทอผืนผ้า
4. จัดวิพากษ์ผ้าตัวอย่างและออกแบบผลิตภัณฑ์จากผ้าตัวอย่าง โดยผู้ชำนาญด้านการผลิตผ้าและออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าย้อมคราม ได้แก่ ทีมวิจัย ผู้ผลิต ผู้ค้า ผู้บริโภค และช่างตัดเย็บ
5. สร้างผลิตภัณฑ์จากผ้าตัวอย่าง โดยผู้ค้าและช่างตัดเย็บนำผลการวิพากษ์และการออกแบบผลิตภัณฑ์ไปสร้างเครื่องนุ่งห่มสำหรับสตรีและบุรุษ
6. แสดงผลิตภัณฑ์ตัวอย่าง โดยจัดนิทรรศการแสดงผลงานพร้อมข้อมูล แนวคิดการออกแบบผ้า รูปแบบผ้า และการสร้างชิ้นงาน ในงานรวมใจไทสกล ปี 2556 และจัดเดินแบบโชว์ผลิตภัณฑ์ผ้าย้อมคราม 2 ครั้ง ในงานเทศกาลออกพรรษา ปี 2555 และงานรวมใจไทสกล ปี 2556
7. รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจในผ้าและผลิตภัณฑ์ตัวอย่าง
8. สรุปผลการวิจัยและทำรายงานเผยแพร่

ผลการวิจัย

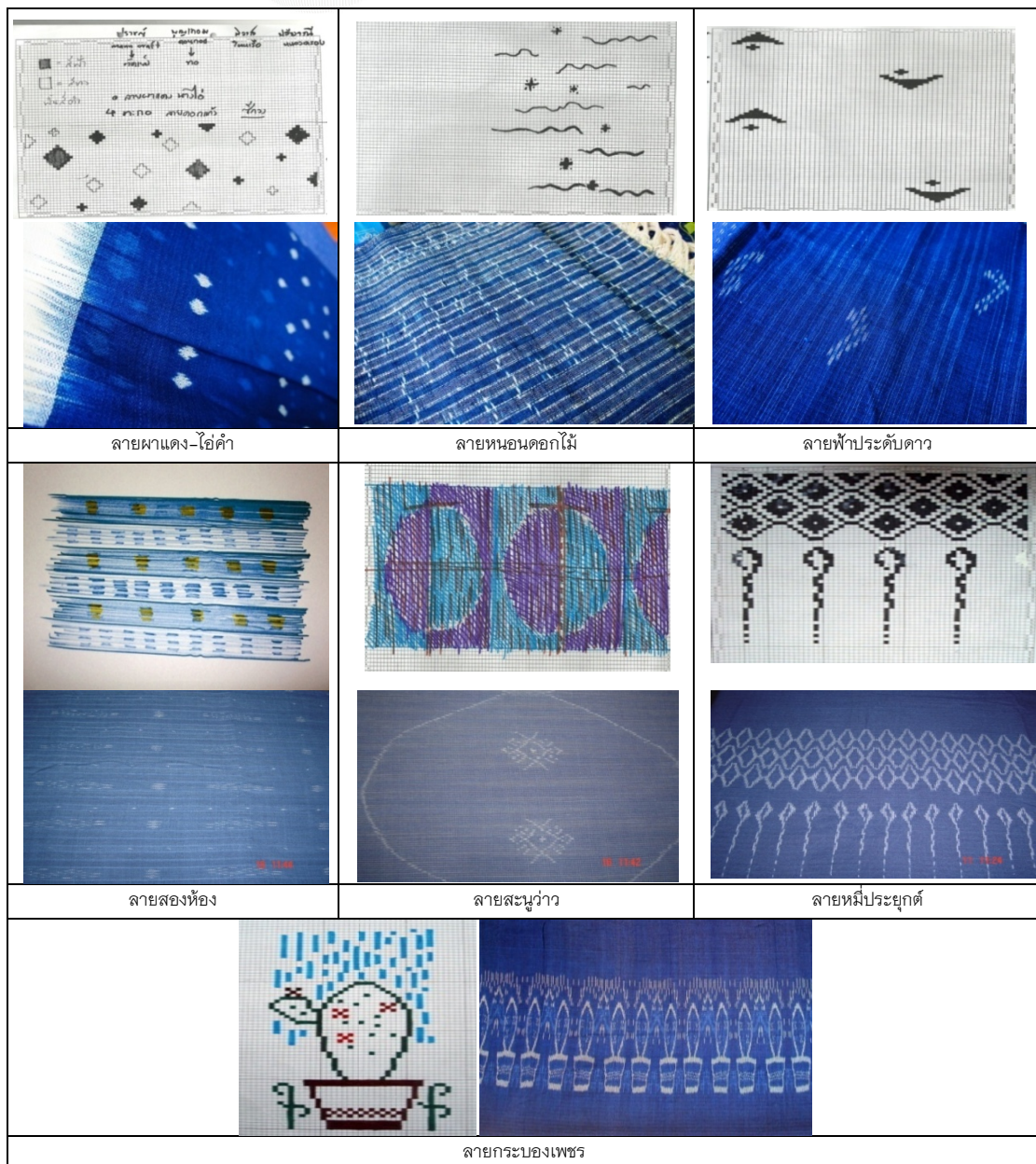
ผลการวิจัยพบว่า คนรุ่นใหม่ วัย 20 – 50 ปี ทั้งเพศหญิงและชายที่เคยใช้ผ้าย้อมคราม ต้องการผ้าย้อมครามเพื่อตัดเย็บเป็นเสื้อและผ้าพันคอเป็นส่วนใหญ่ ด้วยเหตุผลว่าผ้าสวย สวมใส่สบาย และภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่น สำหรับลักษณะผ้าที่ต้องการนั้น ต้องเป็นเส้นใยฝ้ายแท้หรือฝ้ายเส้นมือ รองลงไปเป็นเส้นใยประดิษฐ์หรือเรยอน โดยเส้นใยทั้งสองชนิดเป็นแบบเส้นเล็ก เรียบ เสมอ ส่วนสีครามบนผืนผ้า ต้องการสีครามล้วน เข้มระดับสีกรมท่าทั้งที่เป็นผ้าพื้น และมีลายหมี่เล็ก ๆ กระจายเป็นหย่อมบนผืนผ้า สำหรับเนื้อผ้าต้องการเนื้อบาง เรียบ สม่ำเสมอ นุ่ม และพลิ้วตัว

หลังจากวิเคราะห์ความต้องการรูปแบบผ้าย้อมครามของคนรุ่นใหม่แล้ว นำผลเสนอต่อผู้ร่วมเสวนา 20 คน ประกอบด้วย นักวิจัย เจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริม ผู้ผลิต และผู้ค้าผ้าย้อมคราม เพื่อร่วมกันใช้ข้อมูลจากผลการสัมภาษณ์และประสบการณ์ในการออกแบบผ้าตัวอย่างโดยกำหนดแนวคิด เส้นใย สี ลาย และเทคนิคการทอ มอบหมายผู้ผลิตเป็นผู้สร้างผืนผ้า ได้ผ้า 7 ลาย ๆ ละ 4 เมตร ได้แก่ ผาแดง-ไผ่ดำ หนอนดอกไม้ ฟ้าประดับดาว สะนุวาว สองห้อง หมี่ประยุกต์ และกระบองเพชร ดังตารางที่ 1 และภาพที่ 1

ผู้ร่วมวิพากษ์ผ้า 8 คน ประกอบด้วย นักวิจัย ผู้บริโภค ช่างตัดเย็บ และผู้ค้าผ้าย้อนคราม มีความพึงพอใจในรูปแบบผ้า 3 ลำดับแรก จาก 7 ชิ้น ดังนี้ ชิ้นผาแดง-ไผ่ดำ ชิ้นดาวประดับฟ้า และชิ้นหนอนดอกไม้

ตารางที่ 1 ชิ้นผ้าและแนวคิดการออกแบบผลิตภัณฑ์

ชื่อชิ้นผ้า	แนวคิด
ลายผาแดง-ไผ่ดำ	ถ่ายทอด 2 อารมณ์ ที่แตกต่างกัน อย่างลงตัว อารมณ์หนักแน่น จากผ้าพื้นสีน้ำเงิน 4 ตะกอก กับอารมณ์อ่อนหวานจากลายหมี่รูปดอกไม้ ใหญ่ เล็ก บนเนื้อผ้าเบาพริ้วของเรยอน ดังครุฑอมตะแห่งเมืองหนองหารหลวง ท้าผาแดงกับนางไผ่ดำ
ลายหนอนดอกไม้	แสดงความร่วมมือสมัยโดยชื่อ หนอนดอกไม้ ลายหมี่เส้นหยักเป็นหนอนแผ่ตัวในสวนดอกพุด บนผ้าพื้นสีน้ำเงิน สร้างอารมณ์จากผิวสัมผัสของเนื้อผ้าที่มีมิติ ด้วยลายขัด เส้นใยฝ้ายเส้น 40 % กับฝ้ายเส้นเล็ก 60 %
ลายฟ้าประดับดาว	แสดงความร่วมมือสมัยโดยเหตุการณ์ ดาวเคียงเดือน อารมณ์ของคนรุ่นใหม่ที่กำลังแสวงหาคนรู้ใจ ใช้ใยเรยอน สีเข้ม อ่อน จาง เป็นเส้นยืน พุงด้วยเส้นหมี่ที่มัด 25 ลำ ลายฟ้าประดับดาวด้วยเทคนิคลายขัดง่าย ๆ
ลายสองห้อง	สร้างมิติผ้าพื้นสำหรับการแปรรูปด้วยการใช้สีเข้ม-จาง สลับกัน เป็นช่วง ๆ หรือเป็นห้อง ๆ
ลายสะพานาว	สร้างมิติผ้าพื้นสำหรับการแปรรูป ด้วยรูปทรงของลายเป็นวงกลม มีเส้นตัดบริเวณหัว-ท้ายของผ้า ได้แนวคิดลายมาจากสะพานาวของคนอีสาน
ลายหมี่ประยุกต์	ลายหมี่ประยุกต์เกิดจากการนำลายหมี่ดั้งเดิมมาจัดวางใหม่ในลักษณะที่แปลกตาจากรูปแบบเดิม นำเสนอในรูปแบบนามธรรม
ลายกระบองเพชร	กระบองเพชรเป็นพืชต่างถิ่นที่เติบโตได้ดีท่ามกลางสภาพอากาศร้อน แล้ง แบบภาคอีสาน แปลกที่รูปทรง สีของดอกฉูดฉาด ปลูกง่าย ตายยาก เมื่อปรากฏลายบนผืนผ้าจะสื่อถึงความงดงาม และสร้างสรรค์ ของผู้ที่ดำรงชีวิตอยู่ท่ามกลางความแห้งแล้งของธรรมชาติ

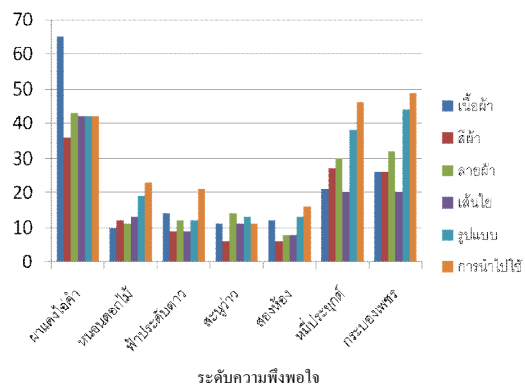
ภาพที่ 1 ลายผ้าบนกระดาด และผืนผ้าตัวอย่าง

นำผ้าตัวอย่าง 7 ชิ้น ไปออกแบบตัดเย็บ ได้ผลิตภัณฑ์ 10 ชิ้น ได้แก่ ลายผาแดง-ไฉ่คำ ลายหนอนดอกไม้ ลายฟ้าประดับดาว และลายสองห้อง ลายละ 2 ชิ้น ส่วนลายสะนูว่าว ลายหมีประยุกต์ และลายกระบองเพชร ตัดเป็นชุดสตรี ลายละ 1 ชิ้น ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ผลิตภัณฑ์จากผ้าขยะมกราคม 7 ลาย

ผู้ชมนิทรรศการ จำนวน 100 คน ร้อยละ 75 เป็นเพศหญิง มีภูมิลำเนาใน จังหวัดสกลนคร อายุ 21-50 ปี แสดงความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์ 7 ลาย 7 ชิ้น ใน 6 รายการ ได้แก่ เนื้อผ้า สีผ้า ลายผ้า เส้นใย รูปแบบผ้า และการนำไปใช้ได้จริง ผลิตภัณฑ์ที่พึงพอใจมากที่สุดคือ ผลิตภัณฑ์จากผ้าลาย ผาแดง-ไผ่ดำ โดยมีพึงพอใจสูงที่สุด ทุก รายการ รองลงไปคือผลิตภัณฑ์จากผ้าลาย กระบองเพชร และผลิตภัณฑ์จากผ้าลายหมี่ประยุกต์ ตามลำดับ ผลิตภัณฑ์จากผ้าลายกระบองเพชร เป็น รองจากผลิตภัณฑ์ผ้าลายหมี่ประยุกต์ ในด้านสีของผ้า เพียงรายการเดียว

วิจารณ์ผลการวิจัย

ลักษณะของผ้าขยะมกราคมทั้ง 3 ชิ้น ได้แก่ ผาแดง-ไผ่ดำ กระบองเพชร และหมี่ประยุกต์ ได้รับความพึงพอใจมากที่สุด สอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ความต้องการผ้าของคนรุ่นใหม่ ในประเด็นเป็นผ้าพื้นทอ

ด้วยฝ้าย (เรยอนเป็นฝ้ายประดิษฐ์) เส้นเล็ก เรียบ สม่่าเสมอ สีสครามล้วน ลายหมี่เล็ก กระจายในเนื้อผ้า เนื้อบาง นุ่ม และทั้งตัว ใช้ประโยชน์เพื่อตัดเสื้อ-กระโปรง

สำหรับประเด็นที่ขัดแย้งกันระหว่างผลการวิจัยผืนผ้าและความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์จากชิ้นผ้าที่ทวิพากษ์พึงพอใจผ้า 3 ลายตามลำดับได้แก่ ลายแดง-ไผ่คำ ลายฟ้าประดับดาว และลายหนอนดอกไม้ แต่ผู้ชมนิทรรศการมีความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์จากลายฟ้าประดับดาวและลายหนอนดอกไม้ รองจากผลิตภัณฑ์จากลายกระบองเพชร และลายหมี่ประยุกต์ น่าจะเป็นผลมาจากแบบเสื้อของลายฟ้าประดับดาว และลายหนอนดอกไม้ เรียบเกินไปสำหรับกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งส่วนใหญ่อายุระหว่าง 21-30 ปี มีภูมิลำเนาในสกลนครและใกล้เคียง ในขณะที่ที่ทวิพากษ์ 8 คน มีอายุระหว่าง 40-60 ปี และมีประสบการณ์ด้านตลาดฝ้ายอ้อมครามกว้างกว่า มีความเห็นว่าผ้าลายหนอนดอกไม้และฟ้าประดับดาวมีความโดดเด่นโดยเฉพาะลายหนอนดอกไม้ที่ใช้ฝ้ายเส้นเล็กเส้นใหญ่ทอสลับกัน ทำให้เกิดมิติในเนื้อผ้า หรืออาจจะเป็นเพราะสร้างลายจากการสลับฝ้ายย้อมสีน้ำตาลจากเปลือกประดู่ ซึ่งผลการสัมภาษณ์ความต้องการระบุว่าต้องการสีครามล้วน ส่วนผ้าลายหมี่ประยุกต์กับลายกระบองเพชรเป็นผ้ามัดหมี่อ้อมครามที่พบเห็นได้ทั่วไป ซึ่งเหมาะสำหรับการตัดเย็บชุดสตรีเพื่อการสวมใส่ไปทำงานนอกบ้าน หรือในสำนักงาน ทำให้ได้รับความพึงพอใจมาก

ข้อเสนอแนะ

แนวทางพัฒนาผลิตภัณฑ์ฝ้ายอ้อมครามธรรมชาติ แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน คือการย้อมให้ได้ผ้าสีน้ำเงินสดใส วาว ติดทน สีไม่ตก กับการพัฒนารูปแบบผ้าให้ใช้ประโยชน์คุ้มในคุณค่าและราคาของฝ้ายอ้อมคราม

การสกัดสีและเตรียมน้ำย้อมคราม เป็นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่มีข้อจำกัด ต้องใช้อุปกรณ์และทักษะทางวิทยาศาสตร์ช่วยในการศึกษาและควบคุม (อนุรัตน์ สายทอง, วรเดือน อุดมเดชาเวทย์ และประไพพันธ์ แดงใจ. 2545) แต่การพัฒนารูปแบบฝ้ายอ้อมครามเป็นศิลปะบนผลิตภัณฑ์ที่อิงเรื่องราวทางวัฒนธรรม สร้างเสน่ห์ให้ผืนผ้า ศาสตร์และศิลป์สองส่วนนี้ต้องสอดคล้องและลงตัวในผ้าแต่ละผืน (อนุรัตน์ สายทอง, ฐิติรัตน์ แวนเรืองรอง และอำนาจ สุนาพร. 2552)

การสร้างลายฝ้ายอ้อมครามแบบดั้งเดิม คือลายหมี่ทอขัดสานซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของผ้าอีสานสำหรับนุ่งห่มในชุมชน แต่ผู้บริโภคต่างวัฒนธรรมไม่นิยมเอกลักษณ์นั้น จึงควรปรับลายฝ้ายอ้อมครามให้แตกต่างออกไป เหลือลายหมี่บ้างเล็กน้อยเพื่อบอกแหล่งกำเนิดหรือแหล่งภูมิปัญญา หรือประยุกต์เป็นมัดย้อม ลายผ้าที่สร้างแตกต่างมีทั้งลายในเนื้อผ้าที่สร้างจากการทอด้วยพืชมหลายตะกอก หรือเกิดจากการสับหูกต่อเส้นฝ้ายเข้าหาหูก เทคนิคการทอทั้งสองแบบยุ่งยากกว่าการทอขัดสาน แต่การทอขัดสานก็สามารถสร้างลายที่น่าสนใจได้ เช่น ลายขัด เส้น สี สม่่าเสมอ ลายขัด สลับสี (ขาว จาง เข้ม) เส้นสม่่าเสมอ ลายขัด สลับสี แทรกเส้นฝ้ายย้อมสีธรรมชาติอื่น ลายขัดสลับขนาดเส้นใย สลับสีเข้ม จาง ลายขัดสลับขนาดเส้นใย ผสมลายหมี่ ลายขัดมัดหมี่ เส้น สี สม่่าเสมอ ลายขัดมัดหมี่ สลับสี (ขาว จาง เข้ม) เส้นเสมอ

เมื่อพัฒนาการย้อมผ้าและสร้างรูปแบบขึ้นหนึ่งแล้ว ต้องนำเสนอจุดเด่นของผ้าย้อมคราม อธิบายตามหลักวิชาเพื่อการยอมรับในศาสตร์บนผืนผ้า ส่วนศิลปะบนผืนผ้าเป็นเรื่องเฉพาะบุคคล เฉพาะสังคม และเฉพาะเวลา ผ้าย้อมครามจากฝ้ายแท้ ธรรมชาติแท้ ย้อมด้วยการหมักในน้ำขี้เถ้า มีดีมากมายดังนี้

1. นุ่มนวลร้อนเย็น นุ่มนวลหนาวอุ่น
 2. ซับเหงื่อ สบายตัว ระบายอากาศ ลดกลิ่นตัว
 3. นุ่มกลางแดด อบผิว ไม่แสบร้อน
 4. สีสวย ลายสวย สีไม่ตก
 5. สืบสาน มรดกภูมิปัญญาพ่อแม่
- คุณสมบัติข้างต้นอธิบายได้ ดังนี้

1. สีครามติดผ้าได้ดี เพราะทั้งฝ้ายและครามมีตำแหน่งที่จับกันได้พอดีจำนวนมาก ฝ้ายย้อมครามจึงไม่ตกสีและย้อมได้สีเข้ม (อนุรัตน์ สายทอง. 2555) ทั้งคู่จะยืนยันยืนยันความเป็นของแท้ซึ่งกันและกัน

2. ฝ้ายซับน้ำได้ดี มีน้ำหนัก (อนันต์เสวก เทวซึ่งเจริญ. 2543) ฤดูร้อนจึงซับเหงื่อ ขณะเดียวกันฝ้ายระบายอากาศทำให้เหงื่อระเหย เมื่อน้ำเปลี่ยนสถานะเป็นไอจะดูดความร้อน ผู้สวมใส่ผ้าฝ้ายจึงเย็น สบายตัว ยิ่งซักยิ่งนุ่ม ทั้งตัวดี ฤดูหนาวไม่มีเหงื่อ จึงทำให้อุ่น

3. ผ้าย้อมสีคราม ดูดกลืนทั้งแสงแดดและแสงยูวี (อ้อยทิพย์ ผู้พัฒน์. 2552) จึงปกป้องผิวหนังจากแสงแดด บ่มผิว ไม่แสบร้อน

4. สีครามต้านเชื้อแบคทีเรียบนผิวหนัง (ปราชญ์สกุล ช่วยสุดสกุลชัย. 2552) ฝ้ายระบายอากาศลดความอับชื้น ผ้าฝ้ายย้อมครามจึงต้านการเจริญเติบโตของแบคทีเรียบนผิวหนังที่เป็นสาเหตุของกลิ่นตัว

5. ในอดีตการทอผ้าเป็นหน้าที่ของภรรยา ผู้หญิงก่อนโลกจึงถูกฝึกการทอผ้าตั้งแต่เด็ก และพึงเข้าไปในจิตวิญญาณ เพื่อเตรียมการออกเรือน เตรียมการเป็นแม่ คนวัยทำงานส่วนใหญ่จึงเห็นแม่พร้อมกับผ้าเห็นผ้าพร้อมกับแม่ แม้ไม่มีตัวตนของแม่แล้วก็ตาม

6. ผ้าคือหน้าต่างให้คนนอกมองลอดเข้าไปเห็นสถานะของครอบครัว เห็นคุณค่าของผู้หญิงในครอบครัว เห็นฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้นำครอบครัว

ปัจจุบัน ผู้บริโภคมากกว่าร้อยละ 60 ใช้ผ้าย้อมครามไม่คุ้มค่าความดีของผ้า เนื่องจากไม่รู้จักผ้าย้อมครามดี รู้แต่เพียงสวย แพง สวมใส่แล้วดูดี จึงเลือกผ้าย้อมครามที่สีน้ำเงิน ลายถูกใจ สิ่งตัดเย็บแบบหรูหราเหมือนผ้าไหม นั่นคืออาบนํ้ายา อัดผ้าขาว รองผ้าสีน หนุนไหล่ ให้สง่างาม เมื่อสวมใส่จึงรู้สึกร้อน เหงื่อมาก อับชื้น ไม่สบายตัว ต้องซักรีดอย่างระมัดระวังไม่ให้เสียทรง ทั้ง ๆ ที่ผ้าย้อมครามแท้จากฝ้ายและครามเป็นผ้าธรรมชาติ ธรรมชาติ สวมใส่สบายๆแบบลาลอง ควรให้ผ้าได้สัมผัสผิวของผู้สวมใส่ เพื่อจะได้รับรู้ความพิเศษของผ้าในคุณสมบัติข้อ 1 ถึงข้อ 5

เอกสารอ้างอิง

- จันทิมา พรหมเกษ. (2548). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมในการตัดสินใจซื้อผ้าย้อมคราม**
กรณีอำเภอพรรณานิคม อำเภอภูพาน อำเภอสว่างแดนดิน อำเภออากาศอำนวย
จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (อัคราณา).
- ปราชญ์สกล ช่วยสุดสกุลชัย. (2552). **การศึกษาคุณสมบัติย้อมย้อมที่เรียบบริเวณใต้แขนของผ้า**
ย้อมคราม. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. (อัคราณา).
- ยุวสุข ทินนาลักษณ์. (2550). **ผ้าย้อมครามแม่ทีตา...ผ้าที่สูงค่ากว่าเงิน ตอนที่ 1. สืบค้นเมื่อวันที่**
15 มีนาคม 2552 จากเว็บไซต์ <http://gotoknow.org/blog/k-creation/107522>.
- อนันต์เสวก เห่วซึ่งเจริญ. (2543) **คู่มือการย้อมสีธรรมชาติฉบับชาวบ้าน สีเขียว สีนํ้าตาล และสีดำ**
เล่ม 1. เชียงใหม่ : คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อนุรัตน์ สายทอง, วงเดือน อุดมเดชาเวทย์ และประไพพันธ์ แดงใจ. (2545). **การพัฒนาชุดความรู้ของ**
ภูมิปัญญาชาวไทญ้อด้านสิ่งทอ. สกลนคร : สถาบันราชภัฏสกลนคร.
- อนุรัตน์ สายทอง, ลีดิรัตน์ แว่นเรืองรอง และอำนาจ สุนาพรม. (2552) .**การพัฒนาเทคนิคการทอผ้าและการ**
แปรรูปที่เหมาะสมของผลิตภัณฑ์ผ้าครามในกลุ่มจังหวัดสกล. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏ
สกลนคร. 1(2). หน้า 101-110.
- อนุรัตน์ สายทอง. (2555). **ไหมย้อมครามธรรมชาติ. วารสารวิทยาศาสตร์ ม.ข.** 40(2), หน้า 423-435.
- อ้อยทิพย์ ผู้พัฒน์. (2552). **สิ่งทอกับการป้องกันรังสียูวี : กรณีศึกษาในผ้าฝ้ายย้อมคราม**. กรุงเทพฯ :
คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

References

- Chuaysudsakulchai, P. (2009). **The Study of Bacteria Resistance of Indigo-Dyed Textile at the Armpit**. Masters. Thesis. Sakon Nakhon Rajabhat University. (Copy)
- Phuphat, A. (2009). **Textile and UV Ray Protection: A Case Study in Indigo-Dyed Cotton Textile**. Bangkok: Faculty of Home Economics Technology, Rajmangala University of Technology Thanyaburi.
- Phromket, C. (2005). **Factors Influencing Consumer Purchasing Decision of Indigo Dried Cloth in Sakon Nakhon Province at District of Pannanikom, Puphan, Sawangdandin and Argadamnoy**. Masters of Science. Khonkaen University. (Copy).
- Saithong, A., Udomdechawet, W. and Daengjai, P. (2002). **Knowledge Development of Tai-Yho Folk Wisdom on Textile**. Sakon Nakhon: Sakon Nakhon Rajabhat Institute.
- Saithong, A., Waenreungrong, T. and Sunaprom, A. (2009). The Development of Weaving Techniques and Proper Processing of Indigo Textile Products in Sanuk Provinces. **Sakon Nakhon Rajabhat University Journal**. 1(2). pp. 101-110.
- Saithong, A., (2012). Natural Indigo-Dyed Silk. **Khonkaen University Science Journal**. 40(2), pp.423-235.
- Tinnaluk, Y. (2007). **Indigo-Dyed Textile of Mother Tiita: Chapter 1**. Retrieved on 15th March 2552, <http://gotoknow.org/blog/k-creation/107522>
- Waesungchareun, A. (2000). **Guidebook on Traditional Natural Color Dyeing in Green, Brown and Black Volume 1**. Chiang Mai: Faculty of Science, Chiang Mai University.